Taksa plaćena u gotovu

Cijena 3 Din

OBITELJ

25. SIJEČNJA 1939

BR. 4

OBITELJ

ILUSTROVANI ČASOPIS ZA HRVATSKU PORODICU

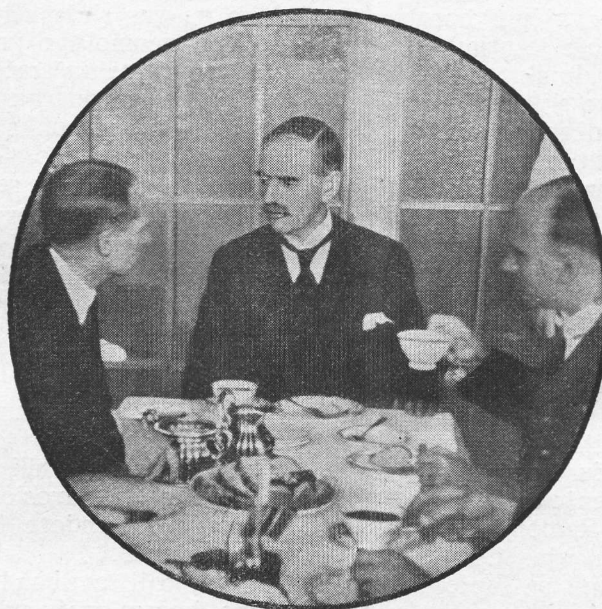
GODINA XI. U ZAGREBU 25. SIJEČNJA 1939. BROJ 4

Današnji državnici

Diplomata s kišobranom

O popularnosti Josepha Chamberlaina, oca današnjeg engleskog ministra predsjednika, iznosi francuski pisac André Maurois ovu zgodu: Na upit, tko je stvorio svijet, jedno dijete u školi odgovorilo je: »Chamberlain!« Toliko se taj engleski političar bio pročuo svojom imperijalističkom politikom i burskim ratom, koji je na početku ovog vijeka dugo vođen između Engleske i junačkih malobrojnih Bura u Južnoj Africi. Nasuprot tradiciji, koja postoji u engleskim političkim krugovima, da istaknuti političari stupaju mladi u politiku i izoštruju svoje sposobnosti iskustvom promatrajući politiku iz zadnjih klupa, taj je engleski političar istom šezdesetih godina započeo važnije političke poslove, a najjači rad je razvio kao starac po godinama.

Njegov sin Neville Chamberlain, današnji engleski ministar predsjednik, imao je 49 godina, kad je prvi put bio izabran u parlamenat. Do nedavna jedva je bio više poznat kao ministar financija, a možda ste po imenu s njime zamijenili njegova brata Austina, koji je čuven po lokarnskom paktu između zapadnih sila i Njemačke g. 1924. te je umro prošle godine. I kad već od jeseni prošle godine čujete o njegovim pravim političkim letovima, valjda ni ne slutite, da je on po godinama u onoj dobi, koja se obično naziva starošću. Ima naime 70 godina. Čovjeku se i nehotice nameće pitanje, kako je taj po izgledu staromodni političar, tȁ nosi uvijek, čak i u avionu, sobom veliki kišobran, upravo onakav, kakav su imali naši stari, unio toliko novih metoda, uspjeha i života u svjetskoj diplomaciji.

NEVILLE CHAMBERLAIN, PREDSJEDNIK ENGLESKE VLADE

Neville Chamberlain je vođa konservativne stranke. Njezini su vođe inače obilježeni ukočenošću. Toga kod njega nema. N. Chamberlain je kao čovjek veoma društven i pristupačan, rado se bavi glazbom, bravarstvom, ribarenjem, lovom i uopće prirodom. Englezi svog predsjednika rado gledaju s priborom za pecanje ili puškom. Voli sport. Sve svoje tako reći pučke osebine privatnog čovjeka unio je on u politiku spojivši ih sa svježinom pogleda, odlučnošću i neraspoloženjem prema konvencionalnim i obilaznim metodama. Takav je bio, kad je u jeseni spasio Evropu od požara rata leteći do tri puta u Njemačku na pregovore (zanimljivo, da se njegov avion malo iza toga srušio te propao s Chamberlainovim pilotom), takav, kad se, dugo je već tome, naglo stvorio u Australiji, da na licu mjesta riješi jedno vrlo ozbiljno trgovačko pitanje, te je osobit financijski stručnjak. A tek pred kojidan vratio se iz Rima, gdje je i od Sv. Oca dobio posebno odlikovanje. Nema dugo, da su donekle poboljšani odnosi između Vatikana i Engleske, koji su skoro 4 vijeka bili prekinuti. Tako on u odlučnim i važnim časovima sam uklanja slabu stranu političkog života, t. j. duge pregovore preko raznih zastupnika. To je iskustvo donio iz prethodnog poslovnog života uvjeren, da najbolji upravljač teško uspijeva, ako se kod svakog djela ne osjeti njegova prisutnost.

Zanimljivo je, da je Chamberlainova žena iz Irske. Odlikuje se lijepim osebinama irske žene, a uzornim domaćinstvom svome mužu pruža veliku potporu za svagdašnji rad. Možda je

i ona doprinijela sređenju englesko-irskih prilika? Kao što njezin muž u politici tako je ona i kod svojih primanja uvela neprisiljenu i slobodnu atmosferu, radi čega je osobito voljena od londonskog društva. Uvijek je naravna, a najsretnija, kad u miru sa svojim uzornim suprugom može koji dan provesti izvan Londona. Imaju sina i kćerku i s njima su osobito zadovoljni. Ne može se poreći, da je Engleskoj veoma potreban mir, ali dobro je i za cijelu Evropu, što je u Chamberlainu našla velikog radnika, idealistu mira, koji je potrebe svoje zemlje spojio s iskrenim svojim nastojanjima u tom smjeru.

K. Moskatelo

Novela „Obitelji"

Dva pisma

Napisao Antoine de Courson

Na terasi kastela, koji vlada dolinom rijeke Nivelle, iza koje se dizala nejasna gromada planine u jutarnjoj magli, Ramon d'Ascoubéa, odjeven u dobro krojeno sportsko odijelo, ali već polovno, čitao je svoju poštu.

Dva pisma još su ležala na srebrnom pladnju. Ostavio ih je bio za kraj, da se zasladi, jer je znao, od koga su, prije nego ih je otvorio.

Jedno je bilo od Petra, njegova nećaka, desetak godina mlađeg od njega, drugo je bilo od Monike, mlade žene, koju je bio upoznao u Parizu. Ovoga ljeta Monika je bila došla da provede nekoliko tjedana u Ascoubeji, gdje je Petar kao svake godine i ovaj put boravio.

To je bilo prvo pismo, koje je primio od jednoga i drugoga, pošto je Monika iz Ascoubeje otišla u Pariz, a Petar ju je slijedio kasnije.

Sve troje provelo je sunčano, bezbrižno ljeto, dani su bili brzi, i kad su se rastali, činilo im se, da nijesu radili ništa sve te tjedne, tako im se sve činilo lako, bez sukoba, bez historije.

Kako bi se sjećao jednoga dana na lijepom suncu na tihim valovima Nivelle u čamcu, ili nekoga popodneva, odviše vrućega za šetnju, kad su bili ostali u razgovoru u velikoj dvorani, dok se silhueta Monike ocrtavala tanka i fina prema svijetlu pritvorenog prozora?...

No taj mir, to uživanje u besposlici bi li bili podnijeli jedan i drugi, Petar i on, da nije baš Monika svojom prisutnošću ispunila te šutnje, tu negibljivost toliko ocijenjenu?...

Dan odlaska mlade žene Ramon joj je priznao osjećaje, koje je gojio za nju. Ona smućena nije odgovorila, zadovoljivši se šaptom:

»Ne znam... Promislit ću...«

A ipak on joj je nudio sve, što je posjedovao.

Ovo pismo, položeno na stolu, otkrit će mu bez sumnje njegovu radost ili muku... Stoga se nije žurio da ga otvori.

Konačno brzim pokretom otvori omot, u kojem je bilo zalijepljeno.

Visokim i finim rukopisom Monika je pisala:

»Ramone, moj prijatelju, htjela bih vam reći svu radost, koju sam uživala blizu vas u Ascoubeji, no pogađam, da očekujete od mene druge izreke nego one, koje se mogu pisati poslije ugodna boravka na ladanju. Međutim bojim se, da ne bih jednom riječju uništila čar, koji je vladao oko naših triju osoba za onih sunčanih dana. Ne bih htjela, znate, Ramone, da krivo shvatite ono, što ću vam reći. Ni za što na svijetu ne bih se htjela odreći da vas opet vidim, da vas slušam, i misao, da bih mogla ne živjeti više blizu vas, ne čuti vašega glasa, grozna je...

Nikad ne ću zaboraviti onih neizrecivih časova, koje smo proživjeli sve troje... Jedan od njih, ne znam zašto, jasniji je u mojoj pameti nego drugi. Bilo je jedno veče, poslije večere, kad je mjesec teško probijao maglu, vjesnicu jeseni, nad dolinom. Cvrčci su pjevali... Ostali smo sve troje šuteći, zatim je Petar počeo recitovati rečenice Francisa Jammesa, koje slave baskijski kraj i njegove blage bregove...

Vi nijeste govorili ništa, slušali ste kao ja onaj topli glas, koji kao da je više pjevao nego govorio riječi... bila bih htjela ostati tako onako dugo uz vas slušajući Petra...

Zašto neumoljivo vrijeme mora slijediti svoj put, bez brige za sreću koju prolazeći briše?

Daleko sam od vas. Petar, premda je u Parizu, nije mi dao znaka života i ja sam nesretna.

Žalim gotovo, što ste mi dali ljetos toliko radosti... Ma tko je rekao, da uspomene mogu nadoknaditi sreću?... To je laž...

Sa žalošću *Monika.*«

Dugo je Ramon ostao nepomičan, slijedeći nit svoje misli.

Naskoro se odluči da otvori Petrovo pismo.

»Moj stari Ramone,« čitao je, »moj dobri ujače, nadam se, da se ne srdiš na me, što ti nijesam prije pisao... Nijesam imao hrabrosti. Ne znaš, koliko su dva ili tri dana poslije odlaska Monike iz Ascoubeje bili strašni za mene...

Ti mi nijesi govorio nego o njoj, dopuštao si da nagađam radost, koju ćeš imati, kad se s njom oženiš...

A ja, koji sam baš htio da ti, kad smo bili nasamo, kažem svoju nadu, da me ona ljubi, nijesam mogao nego šutjeti, pogađajući tvoje osjećaje.

Ne boj se ništa, Ramone, nikad ti ne bih htio uzrokovati najmanju žalost, nikad ne ću naškoditi tvojoj sreći, sreći Monikinoj, jer i za nju bi bila sreća da se uda za čovjeka kakav si ti... Tako ću otputovati. Pregovaram za jedan položaj u Maroku... Za nekoliko godina, kad se moja bol malo stiša, vratit ću se u Ascoubeju među vas dvoje, i moja radost bit će, siguran sam, kad budem spoznao vašu...«

Sunce je bilo već visoko na terasi dvora, kad se Ramon digao iz naslonjača.

Polagano stavi pismo Petrovo u kuvertu s imenom Monikinim, a Monikino u kuvertu s imenom Petrovim.

Zatim, praćen od svoga psa, ode do pošte u selu, da ih baci u škrabicu za pisma. Preveo *A. Š.*

DVA PRIZORA IZ IGROKAZA „NAŠE SELO", KOJI JE IZVODILA SELJAČKA DRUŽINA IZ OSEKOVA — IGROKAZ JE NAPISAO I UVJEŽBAO STJEPAN ŠAJNOVIĆ IZ OSEKOVA — *Lijevo:* Svadbeni običaji: dijeljenje darova prije vjenčanja. — *Desno:* Seoski trač na križanju

»Naše selo« u filmu

U moslavačkom selu Osekovu već se godinama priređuju različite glumačke priredbe i to pod vodstvom g. Stjepana Šajnovića. Ime g. Šajnovića poznato je hrvatskoj javnosti zbog njegova zaslužnog rada na propagiranju naše lijepe narodne nošnje i na oživljavanju narodnog obrta, koji je u vezi s time. Naročito je pohvalno njegovo nastojanje, da se i na crkveno ruho apliciraju lijepi hrvatski narodni motivi, što je pokazao na nekoliko uspjelih izložaba narodnog ručnog rada iz svoga kraja... No on se veseli svakom napretku svoje okolice u dobru, zato s mnogo ljubavi i požrtvovnosti radi na polju raznih organizacija, pa i na polju pučke glume. Pod njegovim su vodstvom seljaci iz Osekova izveli glasovitu Hofmannsthalovu glumu »Čovjek«, zatim »Seljačku bunu«, »Graničare«, »Baruna Trenka«, »Svet«, »Šokicu«, »Crnu kraljicu« i t. d., a nedavno su nastupili s poznatom Calderonovom »Tajnom sv. Mise«.

No g. Šajnović je svakako htio da njegova glumačka družina dade i nešto iz njihove sredine, jer je bio uvjeren, da će to pobuditi još veći interes i biti od još opsežnijeg značenja. A kako nije imao prikladne glume, odlučio se, da je sam napiše — i tako je nastao igrokaz »Naše selo«.

Auktor je u »Našem selu« iznio i pozitivne i negativne strane svog ambijenta, upozorio je na neke nedostatke te unio lijepih misli i pouka. Osobito mu je bilo stalo, da afirmira neke starije lijepe narodne običaje, a napose da pobudi što življi interes za moslavačku nošnju unatrag 50 godina. Unio je plesove, pjesme i običaje prigodom prosidbe svatova. Lica su uzeta iz svakidašnjeg života. Igrokaz je izveden nekoliko puta u samom Osekovu, pa u okolnim selima, a i u Zagrebu. Ovoga ljeta seljaci iz Osekova gostovali su s tim igrokazom i u Crikvenici, gdje su se osobito stranci divili originalnim hrvatskim nošnjama i običajima, koje »Naše selo« iznosi. Tom zgodom je i jedan strani filmski režiser snimio nekoliko prizora iz »Našeg sela« za film, pa će tako ljepota našeg sela doći pred oči širokoj svjetskoj javnosti,

Igrokaz »Naše selo« razdijeljen je u četiri čina. Prvi se odigrava u ljetno doba pred seoskom gostionicom i to u nedjelju popodne. Drugi se čin događa na seoskom raskršću, treći u seljačkoj sobi, a četvrti pred seljačkom kućom.

Treba pohvaliti rad naše glumačke seljačke družine iz Osekova, a posebno priznanje dati njezinom vođi g. Šajnoviću, koji se evo pokazao i kao vrstan pisac te koji treba svakako da nastavi svoja nastojanja.

L. P.

Slika desno:
PRIZOR IZ HOFMANNSTHALOVE GLUME „ČOVJEK"
koju je izvodila seljačka glumačka družina iz Osekova

VJEČNA ZARUČNICA

NAPISALA JAGODA TRUHELKA

(Nastavak)

Kući on dolazi jedino subotom, da promijeni odijelo, da svrši, što se nije moglo bez njega, da pođe u crkvu na misu, a popodne starim prijateljima kod Ive Krčmara. Lulićki bi se navraćao samo, kad je trebalo po kakvom važnijem poslu na poreznom ili drugom uredu. Inače je slao šegrta, kad je imao štogod da pošalje, a Maricu nekad vidio, nekad i nije, na brzu ruku izmijenio pozdrav s njom i uostalom, kako je prošlo doba uzbudljivih moba i sijela, pjesme i razgovora, prošla i njegova naročita uzbuđenja.

Bilo je nekako pred Duhove, jedne subote, kad Kumandrijinoj postolariji osvane iznenada Lulićka s kćerju i naredi, da joj skroji nove cipele. Nove novcate od crna lastina, visoke barem za petnaestak rupca, sve okolo naokolo po svim šavovima prozrnčane granama i cvjetovima od bijele svile. Prve cipele visoke! Inače su se nosile papuče, a zimi plitke s povezama.

»Aula,« nije se mogao sustegnuti, da ne klikne iznenađeni majstor: »Tako će se zar ponoviti naša Marica! No pa naredit ćemo što bude ljepše!«

»Da,« potvrdi Lulićka i vlažnim jezikom prevuče preko usnica. »Samo što ljepše. Čudiš se, dragi Andrija, je l'? Ama treba i mojoj sirotici, da se malo pokaže i pred boljim svijetom, kad se već ta i ta i druge kojekakovice nove po gradski, samo da bi našle što bolju priliku, a nijesu ni za dlaku bolje od moje Marice. Nego šta rekoh, ni dorasle ni ljepotom ni marljivošću ni glasom . . .«

»Mati, molim vas, nemojte,« tiho i postiđeno kušala Marica da brani materi hvaliti je.

»Ti samo šuti, nemaš tu šta da govoriš. To je moja stvar. A ti, dragi Andrija, samo udesi, kako bolje znaš.«

Tu se prekide u riječi i okrene Marici:

»Pođi ti sada kući i usput se svrati papučarici po moje papuče. Bit će valjda već i gotove. A ja ću dotle pokupiti Kumandrijino rublje, da ga ponesem kući na pranje.«

Marica posluša i pozdravivši s »hvaljen Isus« izađe. Kad se kloparenje djevojačkih papučica po trijemu udaljilo, primakne se Lulićka glavom bliže Kumanudiji i počeše stišanim glasom tajanstveno i važno:

»Imam ti naime povjeriti, da se sada napokon našla ona prava prilika za moju siroticu. Ne mogu još kazati njegovo ime, ali toliko možeš znati, da je gospodin, pravi gospodin i Marica će naći i svoju pravu sreću. Kažem to samo tebi, dragi Kumandrija, i nikojoj više duši, jer si nam pravi prijatelj, pa nam sigurno želiš samo dobro. I zato te molim, da cipele skrojiš što finije možeš. Marica još ništa i ne zna, pa i ne treba; čestite djevojke udaju roditelji, a ne one same. Istom kad sve utanači s njim, onda je vrijeme, da i ona sazna, pa i ostali svijet. Znam, da me ne ćeš odati . . .«

Kumandrija sluša, i bi mu čudno, vrlo čudno. Kad je shvatio, o čemu se zapravo radi, osjeti ljut ubodac u grudima, a da on to odmah i nije doveo u vezu s Lulićkinim riječima. No da, žena hoće da udade kćer. Pa to rade sve matere. Šta se to dalje njega tiče? I on će naravno sašiti cipele, kako je naređeno i to još što brže bude znao, jer mu je Lulićka na polasku još prikričila, neka se svakako žuri, jer je stvar prešna. Za nedjelju dvije mora biti riješena.

I tako se dogodilo čudo, kako još nikad nije, da je Andrija izvršio jedan posao za cigla tri dana, i gotove cipele već u srijedu poslao po šegrtu u Podravinu. Ali odonda ga nije bilo u Lulićke za čitava tri mjeseca dana. No iako nije vidio stare prijateljice, ali je s tim više o njima čuo, čak i više nego i prije i nego mu je moglo biti drago. A to sve u one subotnje večeri, što ih je redovno provodio kod Ive Krčmara.

Sva se Podravina opet jednom uzvrpoljila i jezike brusila okolo jadne Marice i njene matere. Naročitu sablazan čitave donje varoši izazvala je, otkad je počela Lulićka da vodi svoju kćer nedjeljom i blagdanima u gradsku i čak u vojničku bašču tražeći i izgledajući sebi zeta, a kćeri mladoženju. Istina, kažu, Marica se nećkala i branila, jer nijedna od njezinih još neudatih vršnjakinja ne ide među gospodski svijet, sramota bi bila i za nju. Ali Lulićka, luda glava, prisili je i riječima i šakama, pa šta može sirotica djevojka, kad joj mati puni uši i glavu, da je to sve za njenu sreću . . .

Andrija sluša do zgode, bi mu žao cure, a to je i sve, što se može. Lajavi će jezici svašta izbljuvati, a oko djevojaka, koje su za udaju, pletu se vazda najviše.

No jednom se desilo nešto, što je Andriju naglo istrglo iz njegove tromosti i povučenosti.

Sjedio opet tako u Ive, kadli čuje sa susjednog stola između momaka razgovor, kojemu u prvi čas nije priklanjao pažnje, ma da su momci svaki čas prasnuli u grohotan smijeh. Istom kad je razabrao, o čemu je govor, hoćeš-nećeš, stane bolje prisluškivati. I što je čuo, u prvi kraj tako ga je pograbilo, da je ostao gotovo kao ukočen.

I eto, što je bilo. Jednog četvrtka na sam blagdan Brašančeva, Lulićka u svetačko odijelo obučena, izvela u vojničku bašću svoju Maricu, nakindžurenu kao dodolu, raspletene kose sve do peta, pa posadila kćer na jednu klupu tamo blizu kupališta na Dravi, a sama sjela malo dalje na drugu klupu, gdje je već sjedio — šta mislite, tko? Nitko drugi, nego novi učitelj. Priča svijet, da se stara, čim je čula, da je došao mlad i neoženjen, smjesta uputila k njemu i bez straha i zazora ponudila mu se, da će mu prati rublje, kao što pere samo za finu gospodu, i to kao nikoja druga pralja u varoši, ko kad se svi otimaju za nju, što joj je rublje bijelo kao snijeg, a uglačano, da se samo tako sja i bliješti. I još se ona vrlo jeftino za to naplaćuje, i on samo neka pokuša i ne će požaliti. To on i učini i izgleda, bio je zadovoljan s ono nekoliko puta, što je ostavio i primao rublje preko svoje stanodavke. Ali to Lulićki nije bilo po njenu ukusu, hoće ona svakako da mu osobno preda i da se malo bolje s njime upozna. To se tako i dogodilo jednom te nekom prilikom ona mu se stala ulagivati, kako ovako mlad i lijep treba da se ženi, u gradu ima dosta djevojaka i lijepih i s mirazom, treba samo da bira. Eno kako na primjer ona tamo gospojica na onoj klupi, kako vam se sviđa? Da sam ja na vašemu mjestu, odmah bih se s njom oženio. Lijepa je, ima i miraza, a i ruke su joj vrijedne i radine. Za cijelo ne bi požalio...

Tako je onda dalje tekla priča pod praskom smijeha, da se sva soba tresla...

Nato odjednom skoči Andrija, pograbi bocu vina sa stola i razjaren do bezumlja zaleti se u gomilu mladića bacivši među njih bocu i ne pitajući, koga će zahvatiti, stane vikati, kako valjda u svome životu nije vikao, neka ih je sram, neoprane jezičine nijedne, — i šakama zamlati, kamo je stiglo po iznenađenom skupu, i prije nego što su se dosjetili, izletio u noć, punu mraka i magle, i sam pun bijesa, kako već odavna nije bio. I zagrabi dugim kracima po crnoj pomrčini, što se okolo naokolo natisla, da se nije raspoznavalo ni nebo ni zemlja i u njoj tonula i obala i rijeka, niti se vidio put pred okom. I slijep od bijesa sigurno bi se bio zaletio i u samu Dravu, da ga nije u trki donekle zaustavila sitna luč i blizo klopotanje vodenice.

Tako stane i prepoznavši i u crnoj pomrčini još crnji kovčeg mlina Tune Bitange, prijatelja i druga iz djetinjstva, bez razmišljanja napipavši nogom onu jedva stopu široku dasku, što je služila kao most, zakorakne po njoj kao mjesečar, da se sva zaljuljala i ko od muke zastenjala pred neopreznim i ludim čeljadetom. Ali se ipak

LUTKE, KOJE SU DOBILE ENGLESKE KRALJEVNE ZA BOŽIĆNI DAR

Taj dar su dobile iz Francuske. Lutke su „kao žive", a obučene su u haljine po najnovijoj modi te su dobile i bogatu opremu od dragocjenih tkanina i krzna, kako to pripada kraljevskim ili milijunskim damama

sretno prebacio preko vode, pa ravno u vodenicu i samo što nije pao pred noge vodeničaru, koji je upravo zasipavao brašno u vreću, pa se sav u čudu našao pred kasnim došljakom. Upoznavši naspram slaboga žiška male uljenice stara druga, zavikne, da bi nadglasao bučno klopotanje vodeničkog točka:

»A koji je bijes tebe doveo po tom mraku i još preko brvna? Zar me nijesi mogao viknuti, da ti dođem s čamcem? Mogao si se lako naći u vodi po toj pomrčini.«

»Ne bi valjda bilo ni prvi put,« promrsi Andrija namjestivši se na hrpi vreća punih žita.

Malo potom sjedili su obadvojica na klupi pod strehom... naspram otvorene Drave, pošto je Tuna prije još zakačio točak, da toliko ne buči, i malo pomalo, riječ po riječ saznao, što je Andriju dovelo tako kasno. Oko njih šumjela Drava svoju jednoličnu pjesmu, i pošto se oko naučilo na mrak, moglo se iz nje izlučiti i potanko gibanje njezino, kako neprestano ispred njih i kraj njih plazi i odlazi dugačkim valovima, prutastim, nekad crnim kao tinta, nekad svjetlijim, kao da su se rasule srebrne šipke, ali svakad punim grožnje i podmukle opomene.

Kad je Andrija svršio, Tuna izvali golemu gvalju dima iz svoje lule, ispljune u stranu i mahnuvši rukom rekne:

»Dobro si učinio! Šteta samo, što ih nijesi redom izmlatio po turu, balavčad bezočnu. Međutim i ne vjerujem, da je sve baš bilo na dlaku istina, kako su pričali. Da je Lulićka luda glava ženska, znamo svi; ali budalasta nije. Možeš na prstima izbrojiti, da bi bila velika budalaština, kad bi to bila učinila. Zato je ona suviše dobar računđija. Uostalom, što je tebi toliko stalo do Lulićke i njene kćeri? Jeste doduše neki rod i kumovi, no...«

(Nastavit će se.)

Žena u svom zvanju

Donosimo prve odgovore, koji su stigli na našu anketu, a u narednim brojevima donosit ćemo ih redom, kako nam budu stizali.

VOLIM DJECU

Br. 1.

Zbog teške bolesti, koja me zadesila, nemam djece, a toliko smo joj se radovali moj muž i ja. Djecu vrlo volim i zato sam sretna, da je moje zvanje skopčano s odgojem djece. Već sam naime skoro četvrt vijeka učiteljica i još, hvala Bogu, uvijek nalazim novih radosti u svom zvanju. Doista, moj rad je skopčan često s velikim poteškoćama, a najnezgodnija mi je između njih bila to, što sam nekoliko puta selila iz jednog mjesta u drugo. No, uzevši u obzir moju posebnu okolnost, vjerujem, da se ni u jednom drugom zvanju ne bih bolje osjećala. Boli me i neprijateljski stav, koji ponekad drže roditelji moga muža naprama meni, kad im nisam dala nikakva povoda zato. Materijalna dobrobit od moje službe nije Bog zna kakva, dapače je u nekim mjestima moga službovanja bila i previše škrta. A najveće mi je veselje u djeci, kojoj posvećujem svu brigu. I radujem se, da sam odgojila već čitavu generaciju nepoznatih, a i sada već poznatih i vrijednih jedinica hrvatskog naroda. U tome mislim, da je glavni dio sreće u mome zvanju. *K. K., učiteljica*

DANAS MI JE TEŠKO

Br. 2.

Dragi gospodin urednik! Sada sam namještena u Vlaškoj ulici, a moja gospa ima »Obitelj«, pa sam, dok je ona bila vani, pročitala, što ste vi ono napisali, da žene izjave, jesu li zadovoljne. Meni se kao i mojoj drugarici Miciki veoma dopalo, što nas to pitate. Ja mislim, da i mi, ne samo naše gospe, imamo pravo na to odgovoriti, pa ću vam to ukratko reći.

Rodila sam se blizu Sarajeva i poslije svršene škole pošla sam u grad na službu, jer je bilo mnogo braće i sestara. Tako sam vidjela i Sarajevo, ali vrlo kratko, jer sam morala ići s mojom gospodaricom u Dubrovnik. Bilo mi je drago, jer sam se koji put i kupala u moru. U mom susjedstvu je bila jedna žena, koja je u službi kod iste obitelji provela 50 godina. Gledala me kao kćer. Koliko puta sam joj se rasplakala! I ona mi je govorila, da joj je uvijek bilo lijepo u toj kući, jer su je smatrali kćerju, a ne sluškinjom. Stara gospa joj je bila kao mama, a mladi gospar ju je častio kao majku. Jednom sam vidjela nešto, što mi je danas kao čudo. Gospodari su udali svoju djevojku, kao da im je kćer. Dali joj opremu, al da ste vidjeli pir!

A danas? U Zagrebu sam promijenila 6 mjesta. Je li to drugi svijet ili drugo vrijeme? Sve moje drugarice su složne, da su naše gospe nervozne, a moja bi me koji put bacila u luft. Pa i mi smo Božja stvorenja! Gdje su ona vremena iz Dubrovnika? Napišite, da se to popravi, a ja ću vam od srca biti zahvalna.

Odana Mira Petrovčić, sada u Vlaškoj ul.

Za naše đake

Kojim putem ide naša đačka omladina

Pitanje štampe, koja će davati smjernice našim mlađima, važnije je možda nego li ikada prije. Ne može se poreći, da oni danas ne čitaju. Ali danas je sport i neki drugi utjecaji vremena toliko zaokupio mlade duhove, da nerado uzimaju štivo, koje je potrebno za njihovo idejno izgrađivanje; naučeni su brzo misliti, ali ne o pitanjima, koja su nekada pokretala mlađi svijet. Ukoliko čitaju, to je većinom slika: strip ili slike na filmskom platnu, a potajna ljevičarska propaganda u obliku letaka ili listića truje mlade duše, koje su vrlo sklone kriomice primiti zabranjeno voće.

Pred jubilejem jedinoga katoličkoga hrvatskog đačkog lista »Luči«, tj. pred tridesetpetgodišnjicom njezinog izlaženja, koja se navršuje ove godine, vrijedno je upozoriti na njezinu važnu funkciju, koju je imala u prošlosti, i od koje ne smije skrenuti niti u budućnosti.

Ona je bila kao granitni most, preko kojeg su prošle brojne katoličke ličnosti u hrvatski javni život. »Luč« je bila nositeljica katoličke đačke misli, osobito misli katoličkih akademičara, uz koju je sagrađen čitav pokret.

Poznato je, da je omladina najmarljivija i navjernija suradnica, jer se u njezinoj duši rodi najviše stihova i sadržaja, najviše ideja i osnova, pa se oduvijek osjećala u našoj katoličkoj književnosti potreba čim više omladinskih listova, ali nažalost, od kako se ugasio »Krijes«, ostala je »Luč« jedina na tome polju i morala je zadovoljiti onog nižoškolca kao i doraslog akademičara. To je bila teška misija, i u novije vrijeme se ta poteškoća s uspjehom rješava, pa mislimo, da bi svakoj katoličkoj hrvatskoj obitelji, u kojoj imade srednjoškolaca i studenata, bila hrvatska i vjerska da se taj list u njihovoj kući stalno čita i živo interesira za ideje, koje propagira. Time će se moralno i materijalno list potpomoći.

Posljednje dvije godine pod uredništvom A. Maršića »Luč« redovito izlazi, obiluje bogatom i dotjeranom građom. *V. K.*

Najnoviji putopis Dra Josipa Andrića

Napisao Aleksandar Kokić

U nizu svojih brojnih putopisnih bilježaka, te dvije poznate knjige »U Kristovoj Domovini« i »Na zelenom otoku«, dr Josip Andrić je objavio ovih dana najnovije svoje djelo pod naslovom »Najljepši među otocima«.* Kao što je Sicilija, koja je opisana u ovoj knjizi, najljepši otok, tako je i ovo vanredno ukusno opremljeno najnovije Andrićevo djelo njegov najljepši i najuspjeliji putopis.

Dr Andrić je već od svoje rane mladosti mnogo putovao po evropskim zemljama, što mu je kao književniku i novinaru dalo povoda, da svoje putne doživljaje i dojmove zabilježi, a te bilješke, davši im kasnije lijepu literarnu formu, objavi u raznim listovima. Njegove se putne crtice u mnogočemu razlikuju od ostalih putopisaca, jer on znade pisati na lak, ugodan, uvijek zanimljiv i privlačiv način. U opisivanju ne pretjerava i ne poljepšava, ali već time, što daje vjernu sliku i bitnu karakteristiku pojedinih krajeva i ljudi, dao nam je mnogo. Njegovim očima na putovanjima ne umakne niti najmanja sitnica, a ipak znade upozoriti na ono, što je najvažnije bilo iz umjetničkih, povijesnih ili nacionalnih razloga. Napose, ako opisani krajevi imaju s nama Hrvatima kakve kulturne veze iz prošlosti, ili sadašnjosti.

Najuspjelije stranice Andrićevih putopisa su opisi njegovih ličnih doživljaja, gdje mu je stil najdotjeraniji i gdje se otkriva njegova spretnost prelaženja s predmeta na predmet. Tu se otkriva njegovo bogato poznavanje duhovnih velikana iz svjetske književnosti, glazbe, slikarstva i kiparstva, te onaj njegov prirođeni humor, koji ga prati na putu i onda, kada ga zadese razne poteškoće i nepredviđene zapreke.

Svojim najnovijim djelom je dr Andrić pokazao, da spada među najbolje suvremene hrvatske putopisne književnike. Već na prvim se stranicama vidi, da je pisac dobar poznavalac većine evropskih zemalja. Njegove su poredbe slikovite, opisivanje puno svjetla i vedrine, poput azurnog talijanskog neba, događaji često teku filmskom brzinom, da se na čas na kakvom lijepom mjestu zaustavi i dade oduška svojim mislima i osjećajima. Njegov »Guida« (putni vodič) ni u jednom času nije dosadan, nego nam se čini, da je to neko živo biće, koje piscu osvjetljava razne događaje, vodi ga u prošlost, rješava zakučasta pitanja i otkriva slike, koje su skrivene velom prošlosti. Taj je »Guida« često uistinu živo biće u osobi kakvog živahnog palermskog dječačića, dobroćudnog starca, lijepe crnooke Sicilijanke, dalmatinskog mornara, naše zemljakinje u Palermu, ozbiljnog profesora, a najčešće u osobi samog autora, koji snagom svojih riječi u našoj duši oživljava veličanstvene ljepote starih rimskih i sredovječnih hramova, grčkih amfiteatara, ponosnih kraljevskih palača, visokih katedrala i velikaških dvorova.

DR JOSIP ANDRIĆ,
pisac putopisa „Najljepši među otocima"

U ovoj je knjizi dr Andrić iznio cijelu burnu prošlost bogatog otoka Sicilije, čija je ljepota jednako mamila stare Grke, Kartažane, Rimljane, kao kasnije Saracene, Normane i današnje evropske narode. Opširno je prikazana veza sicilskih vladara s našom hrvatskom Domovinom, zatim borba Hrvata sa Saracenima i konačno kratkotrajno gospodstvo normanskih pljačkaša nad dijelom hrvatske obale. Na duhovit je način iznesena smiješna tvrdnja pomadžarenog Bunjevca Jene Meznericha, po kojoj su naši hrvatski Bunjevci u Bačkoj rodom Normani.

Čari taliajnskog podneblja su nadahnule mnoge pisce, da stvore lijepa pjesnička djela, pa nije nikakvo čudo, da su mnoge stranice knjige »Najljepši među otocima« napisane upravo pjesničkim zanosom. Jedna od najljepših pjesničkih opisa ovoga djela je uvod u poglavlje »Palermsko jutro«, gdje se otkriva posebni Andrićev stil: »Svibanjsko je jutro spustilo žarki cjelov na cvjetne obraze krasotice Sicilije, a ona je drhtnula, otvorila pospane oči i sva poplašena skočila te bosa i u košulji pobrzala kroz puste ulice Palerma. Ne vidiš je, ali ćutiš njenu zamamljivu blizinu, njen mirisni dah i njen čarobni šuštanj u poplašenom brzanju, kojim nastoji da izmakne pred svima, što pojuriše na ulice, da se dadu u jurnjavu za njenim nedostiživim jutarnjim čarima...

Tako se nađoh na ulici i ja, da tarući još od sna teške vjeđe pođem za njenim jutarnjim stopama. Očarala me je, omamila me je i sad mi ne smije umaknuti onako zavodljiva, kakva je iz sna skočila... Stojim i gledam jednu od uskih ulica, i čini mi se, da se tu pospani Palermo razgolićenih, rutavih prsiju proteže preda mnom trgajući sa sebe nevidljivu paučinu sna, koja ga još svojim tankim nitima obavija..«

Na 169. stranici ovoga djela dr Andrić opisuje plodan rad hrvatskog umjetnika kipara Franje Vranjanina u sicilskom gradu Palermu. U tom gradu u Narodnom Muzeju postoji posebna dvorana, koja nosi naslov: Sala Laurana, posvećena uspomeni našeg zemljaka. Franjo Vranjanin se rodio u Vrani god. 1425. Mjesto Vrana je u Dalmaciji, nedaleko od Biograda na Moru, a ima svoju slavnu prošlost, jer

* Dr Josip Andrić: »*Najljepši među otocima*«, izd. Zadruge Dobre Štampe, Požega 1939. Cijena 30 Din.

su u njemu boravili papinski poslanici za Hrvatsku. Vranjanin je svoja djela stvarao po Dalmaciji, Italiji, Siciliji i južnoj Francuskoj. Dva su mu kipa u šibenskoj katedrali, a jedan relijef Majke Božje u franjevačkoj crkvi na Hvaru. Najznačajnija su mu djela na Siciliji i to u gradu Palermu. Po običaju ondašnjeg vremena nosio je talijansko ime: Francesco Laurana (odatle ime dvorane: Sala Laurana). Svojom je umjetnošću veoma utjecao na ostale sicilijanske umjetnike svoga doba, posebno na kipara Gaginija i na slikara Antonella da Messina.

Najnovije djelo našega glavnog urednika, koje znači novi uspjeh požeške naklade Dobre Štampe, našim će čitateljima donijeti mnogo vedrih časova i u njemu će naći zanimljiva štiva: ocevi, koji su možda mnogo putovali poput autora, majke, jer je pisano s nježnošću i toplinom, i osobito omladina, koja čezne za dalekim krajevima punim bogatstvom i ljepotom, a jedan od takvih krajeva je bezuvjetno u ovoj knjizi opisana Sicilija — najljepši među otocima.

Uspomene sa svadbenih putovanja

Srce mladenaca u Čenstohovi

Napisala Ljerka Matić

Ja sam kao djevojka jednom bila na samrti. Roditelji su bili zabrinuti, a i liječnici su sumnjivo klimali glavom. I tada sam se bila zavjetovala, da ću, ako ozdravim, pohoditi jedno od svjetskih Gospinih svetišta. To je doznao i moj zaručnik, pa je želio, da prvi naš zajednički korak u život bude ispunjenje toga zavjeta. I tako smo odabrali glasovito poljsko svetište Jasnogorske Majčice u Čenstohovi.

Na svom putu najprije smo se zaustavili u Beču, gdje je moj muž bio na školama, te smo kroz tri dana pregledali najglavnije znamenitosti toga grada. A onda smo preko Češko-Slovačke krenuli u Poljsku. Nismo se nigdje zaustavljali, jer smo željeli što prije doći do cilja našeg putovanja. Čenstohova je lijepi grad s dosta razvijenom industrijom. Jedan dio stanovništva pripada Židovima. A kako je do nedavna i taj kraj pripadao Rusiji, još je uvijek bolovao na zaostalosti u mnogom pogledu. Tako se tek tada uvodila kanalizacija u tom gradu, asfaltirale se ceste i vršile druge napredne tečevine.

Samo svetište Majke Božje Čenstohovske nalazi se izvan grada u vrlo slikovitom kraju, a uz drevni pavlinski samostan ... S posebnim sam osjećajem stupala na to sveto tlo. Bio je radni dan, ali je svejedno moj životni drug morao s teškom mukom probijati put između mnoštva hodočasnika. Jedni su išli u dugim procesijama i pjevali nabožne pjesme, a drugi su se u svim pravcima vrzli oko šatra, koji su se tamo u velikom broju nanizali. Mi se nismo zaustavljali pred tim šarolikim prodavaonicama, jer smo željeli, da što prije dođemo u samo svetište. Val naroda ponio nas je sa sobom i doskora smo kroz rastvorena vrata mogli ugledati sveti lik Majke Božje sav okružen zlatnim srcima. Da, ima tu i svakojakih drugih darova, ali na mene su najaču impresiju učinila ona brojna srca. I činilo mi se, kao da je sav taj pobožni narod donio pred svoju Majčicu svoja srca, puna boli i strepnje, puna prošnje i nade, puna velikog pouzdanja i velike ljubavi. Nigdje još nije moj vjerski osjećaj bio tako uzbuđen, kao u tom mnoštvu pobožnog puka, koji se s toliko vjere i ljubavi moli. I ja sam se molila, i moj muž je molio, i nismo mogli skinuti oči od svetog Gospinog lika. Znam, da je naša molitva bila upravljena istom predmetu: sreći naše nove obitelji. A kad sam spustila glavu, osjetila sam pod bradom na zlatnom lančiću dodir — malog zlatnog srca. To je bio prvi dar moga zaručnika. I to sam malo zlatno srce ostavila uz mnoštvo onih drugih kraj čudotvornog lika Jasnogorske Majčice. To naše malo zajedničko srce ...

Obišli smo zajedno lijepi Križni put, koji se nalazi okolo svetišta, pogledali široku livadu, na kojoj znade i preko 200 tisuća vjernika prisustvovati sv. Misi na velike blagdane, pregledali razne znamenitosti, napisali nekoliko tuceta dopisnica — svima rođacima, znancima i prijateljima, nakupovali čitavu torbu uspomena i oprostili se od nezaboravnog svetišta čenstohovske Gospe.

Na povratku smo se zaustavili u Krakovu, pa opet u Beču, a zatim u svoj dom. U našem se domu još i danas na najljepšem mjestu nalazi sveti lik Jasnogorske Majčice. A kadgod ga pogledam, sjetim se onog našeg malog srca, koje smo ostavili našoj Zaštitnici u Čenstohovi ...

Lijevo: GLASOVITO POLJSKO SVETIŠTE JASNOGORSKE MAJČICE U ČENSTOHOVI

»Hrvatska majka«

Iza osnutka društva za zaštitu ženske obrtničke omladine

U gotovo svim kulturnim državama postoje ženska društva, kojima je glavna svrha briga za ženski podmladak, koji dolazi iz sela u grad za željom da izuči kakav obrt i stvori temelje svojoj budućnosti. Nije potrebno naglašivati, kolikim je opasnostima izvrgnuto takvo djevojče, koje je u svojoj poštenoj naivnosti uvjereno, da oko sebe susreće samo ljude istoga kova, kakve je upoznala u svome selu i kakva je i ona sama. Pored ostaloga dolazi u obzir briga za opskrbu takvih djevojaka, jer svaki poslodavac treba i želi uzeti naučnicu ili naučnika, ali ili nije voljan, ili ne može da dade opskrbu, kakva je u doba razvoja potrebna naročito ženskom djetetu.

Uzmemo li pritom u obzir još i rad nekih »strukovnih« organizacija, kojima je glavna svrha da podmladak odnarode, da iz seoske djevojke, koja bi kao buduća majka morala odgajati zdravi hrvatski podmladak, učine borca za neke internacionalne ciljeve, moramo uvidjeti, da je zaista skrajnje vrijeme, da se za naš hrvatski ženski podmladak nešto pozitivno učini. Hrvatski Radiša je za muški podmladak u tom pravcu i postigao vrijedne uspjehe. Potaknute iskrenom željom, da tom našem ženskom podmladku pomognu ne samo riječima nego i djelom, osnovale su zagrebačke gospođe društvo »H r v a t s k a M a j k a«, koja će s Božjom pomoći doista biti prava majka sve one ženske djece, koje dolaze iz naših sela u grad, da nađu zaradu i da izuče obrt; majka, koja će toj svojoj djeci tokom vremena moći pružiti svoj dom, svoju zaštitu, brinuti se za njihov stručni i moralni napredak i nastojati, da ženski podmladak dobije valjanu stručnu spremu, da za vrijeme naukovanja ostane vjeran i odan svom hrvatskom narodu, te kasnije, da svaka takva djevojka bude dobra hrvatska majka, koja će i djecu odgajati u istom duhu.

Potrebno je da svaka Hrvatica odnosno Hrvat pomogne rad toga društva. Mjesečni članski doprinos je Din 5.

D J E V O J Č I C A
Naslikao Gustav Likan
Slika s izložbe „Pola vijeka hrvatske umjetnosti"

Žene u madžarskom parlamentu

Napisao Dr Ivo Kečkeš

Mnogima će se činiti možda nevjerojatnim, da u Madžarskoj i žene imaju pravo glasa. Feudalna Madžarska je u tom pogledu naprednija od mnogih t. zv. demokratskih država. Žensko pravo glasa je i u Madžarskoj ograničeno samo na najvrednije. Tako pravo glasa imaju žene, koje su svršile barem 4 razreda srednje škole, ili imaju samostalno zvanje, ili imaju barem 4 djece i slično.

Madžarske žene imaju u parlamentu tri svoja narodna zastupnika. U redovima vladine stranke radi simpatična vlastelinka Melczer Lila, koja uza svu svoju političku djelatnost dospije na odgoj dvojice sinova i jedne kćeri, a k tomu još sama upravlja svojim posjedom od 2400 jutara. Gđa Melczer sama vodi svu svoju korespondenciju, a njezine intervencije su u Madžarskoj već poslovične. Tako je u zadnje dvije godine posredovala kod vlasti u najrazličitijim pitanjima svojih izbornika u 3000 slučajeva. Kako ženske molbe svuda imaju prednost, to su i te

(Svršetak na str. 69.)

Desno: ALBANSKA KRALJICA GERALDINA, BIVŠA MADŽARSKA GROFICA, POZDRAVLJA RADIO-SLUŠAČE KOD OTVORENJA PRVE ALBANSKE RADIO-STANICE U TIRANI

CRNI DVORAC

FRANCUSKI NAPISALA M. DELLY — PREVODI ZLATA L. P

(Nastava k

Vrlo jednostavne vrste jela bile su poslužene u dragocjenom i starinskom porculanu. Tri su sobara išla šutke oko stola, na kojemu se sjala sjajna srebrnina. Stari vojvoda uza sve svoje boli i svoju osamljenost sačuvao je sjaj prošlih vremena, pa i ponešto njegovog živahnog i osebujnog humora, kao što je pokazao razgovor, koji je s posebnim raspoloženjem vodio s gospođom Vaulan i s barunicom. Vrlo je često bacao pogled prema Gislanu. A Gislano je pomnjivo slušao i sve se u svom srcu pitao, zašto ga onaj neotesani dječak, što sjedi uz gospođu Van Hottem, uvijek gleda ispod toga oka i namrgođeno...

Kad je svršila večera, gospođa Vaulan se oprosti od vojvode i od njegove pastorke: bila je vrlo umorna, pa se žurila da nađe odmor i samoću u svojim odajama.

Na znak gospodara dvorca jedan je sluga povede kroz hodnike, koje ona još nije poznavala. I dok su prolazili ispred nekog svoda, koji je bio obavit polusjenom i koji je zastalno bio ulaz u hodnik za poslugu, gospođa Vaulan opazi na čas neko neobično priviđenje: ženu posve tamne puti ovijenu u svijetlu tuniku. Dvije crne zjene uperiše se u mlađu ženu i njezino dijete, a zatim priviđenje nestane u tamnoj dubini svoda...

U odajama gospođe Vaulan, koje su bile u potpunom mraku, nije bilo ništa spremljeno. Iza duge zvonjave zvončićem napokon se pojavi sobarica, koja je uobičajenim načinom nizala čitavo brdo izvinjavanja, pa se s mudrom sporošću dala na uređivanje sobe svoje nove gospođe i njezinog sina.

»Mamice, ova mi se Bertina baš ni najmanje ne sviđa,« povjeri se Gislano svojoj majci. »A sin one plave gospođe uvijek je namrgođen; zar ne, mamice?«

»Možda je bolestan, zlato moje. Trebat će, da budeš ljubazan i susretljiv prema njemu. Sada, Gislano moj, izmoli svoju molitvu i moli Isusa, da uvijek napreduješ u dobru, pa da te vojvoda mnogo zavoli.«

U svojoj je duši mlada žena mislila, da dječaku zbog njegove privlačljive naravi ne će biti teško osvojiti vojvodino srce. Već je za vrijeme večere opazila, da se starčeve oči s užitkom zaustavljaju na dječaku, koji je tako dobro predstavljao čitav svoj rod. A kad mu je mali s mnogo poštovanja zaželio laku noć, starac ga je podigao na ruke i utisnuo kratki cjelov na njegovo lijepo čelo uokvireno plavim uvojcima...

3. NEVIDLJIVI PROTIVNIK

Jest, gordo srce vojvode od Saillesa bilo je pobijeđeno od plavog dječaka, koji je u sebi ujedinio ponosne crte obitelji Mornelles i neobični čar i ljupkost Antonijete D' Erques.

Došljaci nisu dakle morali upotrijebiti nikakvo nastojanje, da osvoje vojvodino srce; to se dogodilo odmah na početku i to spontano. Iz te nenadane i potpune simpatije nastao je za mladu gospođu početak mnogih teških briga. Dva dana iza njezina dolaska u dvorac izjavio joj je vojvoda Rinaldo, da će uprava kuće preći iz ruku gospođe Van Hottem u njezine. Ona se tome usprotivila, ali je starac bio nepopustljiv.

»Vi ste majka mojeg nasljednika, i ova vam služba po pravu pripada. Uostalom Kornelija je vrlo razborita žena, pa se ne će zbog toga srditi.«

I doista barunica je svoju vlast predala s najvećom susretljivošću i sutradan je njezina sobarica sa Jave donijela u odaje gospođe Vaulan sve ključeve dvorca. Tu su ženu sa Jave, koja je bila Petrova dojkinja, naši putnici prvu vidjeli u polusjeni one večeri, kad su stigli.

Tako se mlada udovica odjednom našla na čelu one vrlo uvažene kuće. Dobar tok posluživanja, koji je već od davnih vremena bio uveden, morao se bez poteškoća nastaviti, pa i pod vodstvom nove ruke. Ali naprotiv rađale su se neobične i nenadane zapreke na svakom koraku, i to zbog zgoda od nikakve važnosti.

Posluga se prividno činila, da sluša naloge gospođe Vaulan..., no mlada se gospođa brzo dosjetila, da j ne slušaju, i osjećala je prisutnost neke neznane moći, koja sapinje njezin auktoritet.

One nepažnje, koje su je zapanjile pri njezinu dolasku, a u kući, koja je imala tako dobro uvježbanu služinčad, ponavljale su se vrlo često. I to nesamo naprama njoj, nego i naprama vojvodi od Saillesa, koji se jednoga dana zbog toga i potužio, dok je igrao uobičajenu partiju rohista s gospođom Vaulan i barunicom.

»Uvjeravam vas, dragi striče, da sam zbog toga vrlo ojađena,« reče mlada gospođa crvena od zbunjenosti, »ja doista ne znam, čemu da pripišem ovaj nemar! Možda moje naredbe dobro ne shvaćaju...«

»Ja mislim, Antonijeto, da ste vi odveć blagi. Sve ovakve trebe držati u strogosti. Hajde, hajde, nemojte se uznemirivati zbog ove moje male opaske.«

Ali je sve išlo iz zla u gore, i posluga je u dvorcu Sailles sve to više zastranjivala uza sva nastojanja siromašne Antonijete.

Šta da se radi proti otporu, koji nije otvoreno izražen, ali koji tu nijemo leži?

Ona se nije usudila da pita pomoć gospođe Van Hottem. Barunica, koja je bila uvijek jednako susretljiva, držala se povučeno i hladno, te se činilo, da je to oznaka njezina karaktera. Gospođa Vaulan nije ju vidjela nego za vrijeme obroka i uveče, kad su igrali s vojvodom. Ona

se inače zadržavala u svojim odajama ili se šetala sa sinom u vrtu. Njezino je vladanje bilo doista na mjestu.

Katkad se Antonijeta tjeskobno pitala, nije li možda ta strana žena uzrok otpora, koji je okružuje. Pa ipak joj se činilo, da barunica nema više nikakve veze sa služinčadi. Akelma, baruničina sobarica sa Jave, posve je sama obavljala poslugu svoje gospodarice, i gospođa je Vaulan nije nikada vidjela da bilo s kime razgovara.

Sve te domaće brige bile su težak teret za mladu ženu, koja nije našla nikakvu razonodu u monotonom životu dvorca Saillesa... Zbog smrtnih slučajeva, koji su ga zadesili jedan za drugim, vojvoda je Rinaldo zanemario odnose sa susjedima iz okolice, a i gospođa Van Hottem bila je vrlo sklona samoći. Tako gospodi Vaulan nije preostajalo drugo utočište, nego da se šeće po vrtu, koji je na sreću bio vrlo velik.

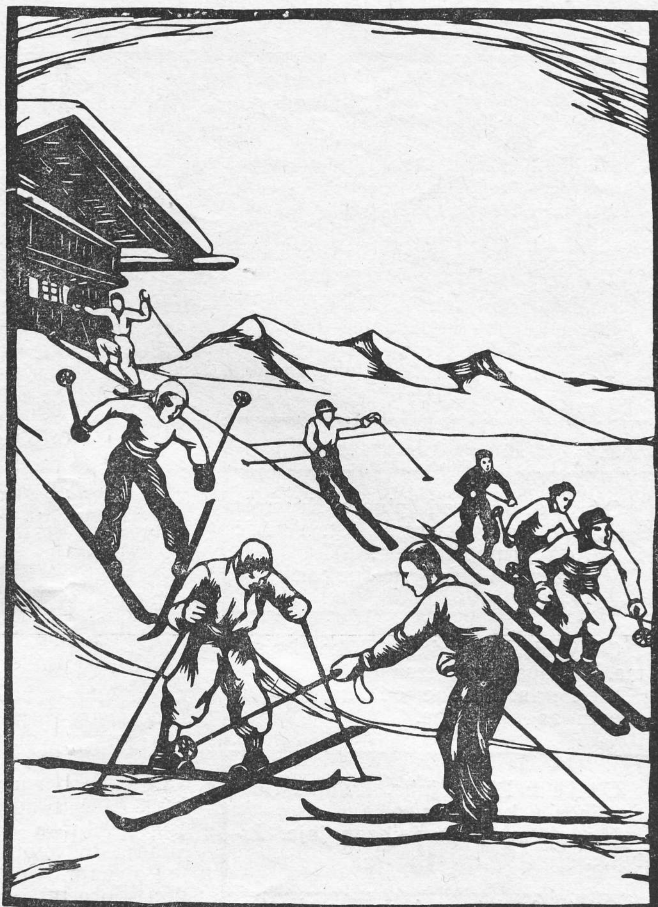
Za gospođu su Vaulan bili sretni samo oni časovi, u kojima se brinula za svoga sina. Poučavala ga je u čitanju, i dječak je vrlo brzo napredovao. Zdravi zrak, koji je udisao, vrlo mu je pogodovao, pa je svakoga dana postajao sve to dražesniji.

Vojvoda ga je često zvao k sebi, zabavljao se slušajući njegove razgovore i uživao je gledajući ga, kako sjedi u velikim naslonjačima s visokim nasloncem sa grbom. A bio je tako lijep i tako aristokratskog izgleda, kad je pažljivo listao knjige sa slikama ili milovao starog španjolskog psa Midu, koji je bio vjeran lovački drug Gerarda Mornellesa, sina vojvode Rinalda. Nije bilo teško opaziti, kako je dječak posve osvojio starog poštenjaka. Vojvoda je izgledao manje zatvoren, a njegova je hladna i gorda fizionomija uvijek bila ozarena zrakom radosti, kad se pojavio dječak... Gislano je uživao mnoge pogodnosti, ali ih nije zloupotrebljavao, jer mu je njegova majka, iako je bio malen, znala utuviti načela skromnosti. Strog i doista čudan odgoj, koji mu je ona dala, i brižne pažnje, s kojima ga je okruživala, pridonosili su zajedno s njegovim čarom i s njegovom inteligencijom, da se pojača prema njemu naklonost vojvode od Saillesa.

Zima je prebrzo došla. U velikim monumentalnim kaminima gorjela su bez prestanka čitava debla. Vojvoda, kojega je pograbila kostobolja, nije više izlazio iz svoje sobe. Gospođa Vaulan i Gislano, barunica i njezin sin naizmjence su mu pravili društvo. Bolovi su činili starca, da je postao srdit i opor. Jedini je Gislano uspijevao da ga malko razveseli.

Poteškoće u kućnim brigama nisu prestajale za gospođu Vaulan... Postojalo je nešto nevidljiva, što je na tajanstven način poništavalo sva njezina dobronamjerna nastojanja.

Oko prvih dana prosinca — za vrijeme šetnje u vrtu sa sobaricom Bertinom — Gislano se prehladio. Prehlada se pretvorila u bronhijalni katar, pa je dječak morao ostati u krevetu. Dok je trajala vrućica, gospođa Vaulan nije ga

U CARSTVU ZIMSKOG SPORTA

niti načas ostavljala. Noći je provodila u polusnu slušajući umorno dječakovo disanje, uvijek pripravna da pritrči k njemu, kad počne kašljati... Napokon mu je bilo dosta bolje, pa se mlada gospođa smirila i opet nastavila da bdije nad kućom. A ta joj je dužnost postajala sve teža, jer ju je okruživala neobična zlovolja. Sada je mogla spavati za vrijeme noći. Njezin je mališan mirno počivao u svojoj sobi, koju su dobro ugrijali preko dana, a koju je uveče ona sama zatvarala, kako bi bila sigurna, da je sve u redu.

Jedne noći ona se odjednom probudi. Neobičan zvižduk odjekne kroz tišinu, a darac ledenog zraka prođe joj preko lica.

U tren oka skoči s kreveta i poleti u susjednu sobu: prozor, koji je ona bila naveče brižno zatvorila, bio je rastvoren, a dječak je poluotkrit drhtao u svom krevetiću. Zbog toga je nastala ozbiljna komplikacija u njegovoj bolesti i zahvaljujući jedino čvrstoj svojoj konstrukciji dječak je izbjegao smrti.

(Nastavit će se)

Dobar tek

Okrugljice od mrvica. U dobro promiješanu žlicu masti dodamo jedno jaje, nasjeckanog peršunova lišća, malo papra, soli, pol namočene žemlje i toliko mrvica, da bude tvrdo tijesto. Od toga pravimo rukom male kuglice, koje kuhamo u juhi.

Žličnjaci od jetara. Dobro izmiješamo malo masti. Dodamo jedno jaje, nasjeckanog peršunova lišća, iskosanog luka, malo češnjaka, papra, soli, namočenih mrvica i zdrobljenih, nasjeckanih jetara. Ostavimo tijesto da četvrt sata stoji, onda pravimo žličnjake, koje ukuhamo u juhu.

Makaroni s mesom na talijanski način. Malo veću glavicu crvenog luka sitno skošemo i dademo na mast, da se peče, tako dugo, dok luk ne uvene. ¼ kg svinjskog mesa sameljemo na stroju i dademo na luk, te dinstamo dugo bez dolijevanja vode. Kad dobro požuti, dodamo paprike, papra, soli, žlicu konzerve od rajčice i podlijemo s malo juhe, ili vode. Pustimo još malo na peći, da prokipi, onda odmaknemo. — Međutim skuhamo ½ kg makarona, smiješamo ih s mesom i pustimo da pola sata stoje u toploj pećnici. Z.

Kuhinjski kalendar

Siječanj Srijeda **25**	O b j e d: Juha od špinata. Krumpir s jetrenim kobasicama. (St. Andrić »Jela od krumpira« str. 6). V e č e r a: Krpice sa šunkom.
Četvrtak **26**	O b j e d: Juha od telećih kosti. Sarma. Naduvak od rezanaca. V e č e r a: Ploške od krumpira u tijestu za palačinke.
Petak **27**	O b j e d: Riblja juha. Kuhana riba. Savijača s kupusom. V e č e r a: Meko kuhana jaja. Jabuke.
Subota **28**	O b j e d: Juha od rajčice. Kotleti od krumpira i sušenog mesa (»Jela od krumpira« str. 9.) s kompotom od brusnica. V e č e r a: Narezane krvavice na octu i luku.
Nedjelja **29**	O b j e d: Juha od rajčica sa žličnjacima od brašna. Bečki odresci s restanim krumpirom i kiselim krastavcima. Orehnjača. V e č e r a: Hladno meso od objeda sa salatom od krumpira.
Ponedj. **30**	O b j e d: Juha od graha. Ričet i kuhano sušeno svinjsko meso. V e č e r a: Rezanci s krupicom i malinovim sokom.
Utorak **31**	O b j e d: Juha od možđana sa okrugljicama od mrvica. Štrukli. V e č e r a: Francuski krumpir.
Srijeda **1**	O b j e d: Govedska juha sa žličnjacima od jetara. Kuhana govedina, restani krumpir i umaka od rajčica. V e č e r a: Žličnjaci s jajima i zelena salata.
Četvrtak **2**	O b j e d: Juha od krupice. Makaroni sa svinjetinom na talijanski način. V e č e r a: Drobljenac od krupice s kompotom ili malinovim sokom.
Petak **3**	O b j e d: Juha od leće. Valjušci od krumpirova tijesta s prženim mrvicama. V e č e r a: Palačinke punjene špinatom i zelena salata.
Subota **4**	O b j e d: Juha od svinjetine sa krpicama. Kuhano svinjsko meso, varivo od kiselog zelja. V e č e r a: Čaj, kruh, putar i narezak.

Malo mode

NOVI NAČIN ČEŠLJANJA

Poslije kratko rezane kose i dječačkih frizura došle su u modu kovrčice, koje su padale po vratu. Ali kako moda traži promjenu ne samo u odijevanju, nego i u načinu češljanja, to se je pošlo novim putem. Diktatori mode potražiše uzore u predratnoj modi ne samo u odijevanju, nego i u načinu češljanja. Linija žene i odijevanje postaju sve ženstveniji, a ovaj novi način češljanja to upotpunjuje.

Po najnovijoj modi sva se kosa češlja prema gore, a kovrčice se ne nalaze više na vratu, nego na vrh glave. Za večer za kazalište i plesove se kosa ukrašava cvijećem, češljevima i sjajnim kopčama od pravih ili umjetnih brilijanata. Po ovom novom načinu češljanja uši su potpuno otkrivene, a i čelo je posve slobodno. Žena doista dobiva potpuno nov izgled, ali moramo upozoriti da ove frizure pristaju dobro samo onim ženama koje imaju pravilne crte lica, svježu put, lijep vrat i male uši. Parižanke su oduševljeno prihvatile nove frizure, dok Amerikanke i dalje nose lepršavu frizuru. I kod nas se već vidi dosta žena koje češljaju kosu po najnovijem diktatu mode.

Kako nove frizure potpuno mijenjaju izgled glave, to je i oblik šešira ove godine posve drugačiji. Većinom su šeširi nagnuti prema naprijed, a ukrašeni su nojevim perjem, dok kod nekih modela koprena prekriva cijelo lice. Stražnja strana glave je potpuno otkrivena i zato ovome dijelu glave treba obratiti posebnu pažnju. Međutim prednost današnje mode jest u tome, da je ona raznolika i svatko može izabrati ono što mu pristaje. Kao što se još vide »role« i kovrčice koje pokrivaju vrat, tako se isto nose i šeširi s obodom koji je okrenut prema gore. Takvi šeširi otkrivaju cijelo lice, a nagnuti su prema otraga. Nose se i male tokice, kao i dražesne pletene kapice koje osobito lijepo pristaju mladim djevojkama. A i »kloš« šeširi su isto moderni. Boja šešira je različita. Najviše se nose modri šeširi u svim nijansama, zatim šeširi u boji lišća koje opada, ali izgleda da zimi i opet prevladavaju crni šeširi.

NOVI OGRTAĆI

Glavna zimska briga u pogledu odijevanja kod svију nas jest zimski ogrtač. On pretstavlja veliki izdatak za svakoga. Kad se odlučite nabaviti novi ogrtač, izaberite dobar materijal koji ćete moći nositi nekoliko godina. Pazite da je i naličje vunene tkanine lijepo, da ogrtač mognete nakon nekoliko godina preokrenuti. Na taj način ćete uštediti dvostruko.

Moderni zimski ogrtači imaju ženstvenu liniju. Vitke visoke žene mogu izabrati ogrtač sa širokim rukavima, bogato ukrašen krznom, koji je u struku nabran, dok će za punije žene biti bolje da izaberu jednostavniji kroj ukrašen samo krznenim ovratnikom. Liniju čini vitkijom ogrtač, koji se kopča po sredini, te je u struku neprimjetno stegnut. Najmodernija boja ne samo za ogrtače, nego i za haljine jest crna. Ali tko ne voli crnu, može izabrati i koju drugu tamnu boju. Tamno-plava je uvijek moderna, elegantna i mladolika. Smeđa u tamnim tonovima isto se mnogo nosi. Ali radi kontrasta tamnim bojama nosit će se ove godine mnogo športski ogrtači u srebrno-sivoj boji.

A. K a i ć

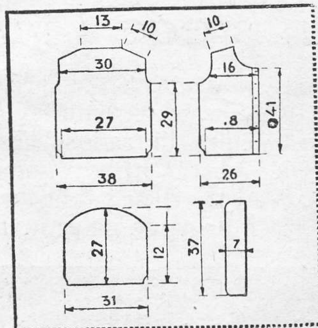
Zdravlje

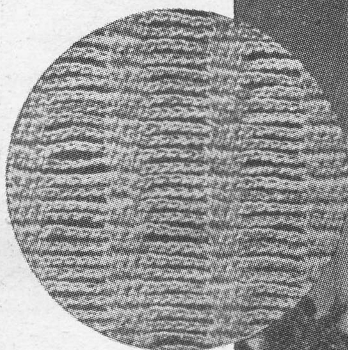
CIJEPLJENJE PROTIV ZARAZNIH BOLESTI

Liječnička je znanost postigla najveće uspjehe u borbi sa zaraznim bolestima. Nije tome davno, što su cijele pokrajine opustjele uslijed haranja zaraznih bolesti, kao što su: crne kozice, kuga, kolera, difterija i t. d. Danas toga nema više. Zarazne bolesti stegnute su pod strogu kontrolu. U čitavom svijetu nastoji se predusresti širenju zaraznih bolesti pomoću zaštitnog cijepljenja. I kod nas je već davno uvedeno obvezatno cijepljenje protiv crnih kozica kod sve djece u prvoj i osmoj godini života, i nijednoj majci ne pada na pamet, da se buni protiv toga. U Mađarskoj je uvedeno obvezatno cijepljenje protiv difterije kod djece u 2. i 6. godini života. U Francuskoj se cijepi sva novorođenčad s BCG bacilima protiv sušice. Uspjeli su odlični osobito kod onih obitelji, gdje roditelji boluju od sušice. Svuda se udomaćilo cijepljenje protiv tifusa naročito za vrijeme jačih zaraza. Cijepljenje protiv bjesnoće kod ugriza bijesnog psa, protiv tetanusa kod nečistih rana postalo je općim dobrom čitakvoga kulturnog svijeta.

Dr. I v o K e č k e š

Kačkana bluza s kratkim rukavima

Potrebno nam je 170 grama Irlandskog konca ili tanke vunice, sedam gumbi i jedna kačka lica.

LEĐA. Počnemo plesti leđa tako, da načinimo lančić od 200 očica i jednu očicu da možemo okrenuti radnju. U prvom redu radimo kratke štapiće. Tako napravimo u svemu tri reda. U četvrtom počnemo raditi uzorak. Ubodemo tri kratka štapića, onda napravimo 5 očica u zrak, preskočimo pet lančića, ubodemo u 6 očicu lančica, učinimo 3 kratka štapića, 5 očica u zrak i t. d. Na kraju reda treba svršiti sa tri kratka stapića. U slijedećem redu ubodemo tri kratka štapića u ona tri iz prošlog reda i dalje radimo jednako, sve dok nam radnja ne bude 26 cm dugačka. Onda načinimo izrez za rukav tako, da sa svake strane izostavimo 16 očica. Dalje pletemo posve ravno. U visini od 40 cm počinjemo završavati rame, tako da u svakom redu pletemo po 8 očica manje. Tako u pet redova, a onda završimo.

PREDNJA LIJEVA POLOVICA. Načinimo lančić od 156 očica i još jednu očicu, da započnemo drugi red. Napravimo tri reda kratkih stupića, u četvrtom redu napravimo 12 stupića, a onda dalje uzorak: 5 lančića u zrak, tri kratka štapića, 5 lančića u zrak i t. d. Red završimo s tri kratka stupića. U slijedećem redu točno kao u prošlom iznad tri stupića iz prošlog reda, 3 nova stupića, iznad 12 stupića napravimo opet 12 stupića. Kada nam je radnja 26 cm dugačka, počnemo da radimo izrez za rukav. Najprije izostavimo 8 očica, onda u svakom redu po 1 očicu, kad idemo i naprijed i natrag, sve dok ne ostane 16.5 cm širine. Oko izreza se uvijek s tri kratka stupića završi, makar i manje lančića u zrak napravimo. Kada nam je radnja 38 cm dugačka, počnemo raditi izrez oko vrata. Najprije ostavimo 20 očica, a poslije u svakom redu po 1 očicu, kad idemo i naprijed i natrag. Kad ostane 10 cm širine, radi se ravno naprijed. Kad nam je radnja 43 cm dugačka, počinjemo rame završavati — isto kao i na onom dijelu od leđa.

Kad smo svršili, uzet ćemo gumbe, prvi ćemo prišiti dolje na drugom redu pojasa, a ostale ćemo porazmjestiti tako, da budu u jednakom razmaku.

DESNU POLOVICU radimo isto kao i lijevu, samo moramo da učinimo rupice za gumbe — na vrpci, koju činimo od 12 stupića. Rupice se rade ovako: Od kraja učinimo 4 kratka stupića, 4 očice u zrak, preskočimo 4 očice lančica, ubodemo u 5 očicu, načinimo 4 kratka stupića i radimo dalje uzorak.

RUKAV. Učinimo lančić od 155 očica. Odmah radimo uzorak. Kada smo načinili 10 cm dugačak rukav, počnemo zaobljivanje ostavljajući 1 očicu u svakom redu. Tako radimo 7 cm. Onda ostavljamo sa svake strane po 1 očicu, kad idemo i naprijed i natrag. Završimo rukav, kad je radnja 24 cm dugačka.

OVRATNIK. Načinimo lančić dugačak 55 cm. Napravimo 3 reda kratkih stupića. U četvrtom redu radimo 7 cm kratkih stupića, onda započnemo oblikovanje ugla tako, da preskočimo dva puta po 1 kratki stupić. Na drugom kraju isto tako odmjerimo 7 cm od kraja, preskočimo 2 puta po 1 kratki štapić, i onda radimo još tih 7 cm kratkih stupića do kraja. U slijedećem redu radimo isto kao u prošlom. Iznad onih preskočenih kratkih stupića opet preskačemo 2 puta po 1 stupić.

Sada imamo oblikovani ovratnik, pa ćemo početi raditi uzorak u jednom uglu tako, da idemo od jednog ugla do drugog, okrenemo ručni rad, kačkamo opet natrag i završavamo red uvijek učvršćivanjem po strani u vrpcu od kratkih stupića. Tako radimo, sve dok nismo došli do najgornjeg stupića vrpce, onda završimo radnju jednim redom kratkih stupića.

Preostaje nam još da učinimo MANŠETE. Izmjerimo debljinu ruke i načinimo tako dugi lančić. Radimo kratke stupiće. Manšete moraju biti široke kao pojas. Kada smo ih svršili, prišijemo ih na rukav. Spojimo prednje dijelove s leđima, ušijemo rukave, prišijemo ovratnik i naša je bluzica gotova. *Z. L. P.*

Roman sreće i ljubavi

Naši prošlogodišnji pretplatnici još su pod dojmom romana »Sitna Sreća«, koji je »Obitelj« donijela. Kad je roman izašao kao posebna knjiga s prekrasnom omotnom slikom, pročitavši ga na dušak napisao nam je mladi pjesnik Vinko Kos ovo o tom romanu. Po njegovoj želji objavljujemo to našim čitateljima, pa makar i onima, koji su roman čitali u »Obitelji«.

Svijetli optimizam, odraz kršćanskog duha jedne obitelji, koju pisac opisuje u romanu »Sitna sreća«,* dražesno nas se doima i iznenađuje svojom toplinom, vodi lijepim stazama obiteljskog života, na kojima cvate ljubav i sreća. Nema u tom romanu velikih zapletaja, nema tragičnih scena, nego začudo sve zapreke, koje se samo zagroze od vremena do vremena mladom bračnom paru, nestanu odjednom, i pričanje teče dalje kano rijeka što prošavši manje vodopade nastavlja kroz cvjetnu ravnicu svoj tihi, mirni tok.

Radnik i radnica, Milko i Anica, mladi, ispod tridesetgodišnji supruzi uštedili su nešto novaca i za taj novac kupuju izvan grada mali komadičak zemaljske kugle, gdje misle sagraditi svoju kućicu. Velika ih radost često puta vuče na taj njihov posjed i tamo kao na cilju svojih snova i čežnje provode na granama

DR VELIMIR DEŽELIĆ, SIN

bresaka nezaboravne časove. Jednoga dana stajala je na tom komadiću zemlje malena, neožbukana crvena kućica. Pojavile se boli i utrudenost na Anici, ali te boli će koje su preteče obiteljske radosti. Kad će Milko otići u tiskaru na rad, ne će barem Anica biti kod kuće sama, nego će imati jedan glasić pokraj sebe, koji će joj samoj izvan grada ispuniti duge trenutke rada svojim tepanjem: — mama, mama.

To je pjesma, koja bi mogla mnogu radničku obitelj zanijeti i pokrenuti u njoj novih poleta za izgradnju novih temelja na kršćanskim načelima. Događaj je istinit, život ga je pisao i piše ga još sada, pa je radi toga to još simpatičnije. Siguran sam, kad bi za tu knjigu saznale periferije i sela, a i centrumi, postala bi im draga knjiga na obiteljskom stolu i bila bi čitana svake subote, kao ugodan odmor i razonoda, a i dobra savjetnica.

Nisam odavna čitao roman, koji bio tako vedar, tako privlačiv, kao što je »Sitna sreća«, a to će i svaki drugi osjetiti.

Muž nastoji razumjeti ženu, žena muža, sve rješavaju u humoru. Lijepo, dražesno, istinito.

Vinko Kos

* Dr Velimir Deželić, sin: **»Sitna Sreća«,** roman. Izdala Knjižnica Dobrih Romana, Zagreb. Za naše čitatelje stoji 20 Din.

Roman žrtve i samoprijegora

Argentina se dugo nije afirmirala u svjetskoj književnosti, a tek u zadnje vrijeme stvorena su u njoj djela, koja su prešla njezine granice. Na prvom mjestu stoji među njenim piscima Manuel Galvez. Ime i prezime mu svjedoči, da je potomak španjolske porodice. Argentinu su naime osvojili Španjolci između godina 1508—1537. i oni zauzimaju još i danas veliki procenat njezinih stanovnika. U toj žitnici svijeta imade još mnogo suhih, gotovo propalih predjela. Tipične su za Argentinu t. z. pampe, veliki travnjaci, pa je Galvez napisao i jedan roman, koji je nazvao »Pampe«.

Galvez je kao nijedan pisac uronio u dušu svoga naroda, u dušu svoje domovine.

Osobito je dobro uočio odnos današnjeg svijeta prema njegovim duhovnim pastirima — svećenicima. Znao je za veliko nerazumijevanje, kojima se taj stalež susreće i to ga je boljelo ne možda toliko kao vjernika, već kao čovjeka. Romanom »Velika Srijeda«* želi pokazati ljudima, kako su često puta kriva potvaranja na taj teški i odgovorni položaj svećenika. Kao glavno lice tog romana je uzeo debelog oca Eudosia. Svijet je u njegovoj ugojenosti gledao materijalistu. Nepoznat je njegov skromni život, bičevanje, trapljenje, a tek rijetki znadu, da najveći dio vremena provodi u ispovjedaonici, koja je njegova duševna klinika, a na broju »pacijenata« bi mu mnogi mogli zaviđjeti. Pravi je majstor duša. On pati s dušama, bori se s njima, a mučen napastima i slabostima morao je ostati svećenik s ljubavi za duhovne i tjelesne potrebe vjernika.

Kroz sve to zbivanje provlači se nit ljubavi jedne žene, jedine, koju je otac Eudosio u životu ljubio. Ona je i posljednja njegova pokajnica Za nas »Velika Srijeda« ima osobito značenje, jer pred par godina je izdan Vilovićev »Majstor duša«, gdje je pisac karikirao svećenika i njegovo selo prema receptu Freudove psihoanalize. Tomu može pisac zahvaliti, da u »Majstoru duša« nije postigao ni svoj prosječni književni izraz.

U »Velikoj Srijedi« ima potresnih mjesta, ali dokumentiranih. Plastično pričanje zbilje, koja se dogodila i koja se događa, bit će za svakoga zanimljivo. »Velika Srijeda« je dokaz visokog stupnja argentinskog romana i zaslužuje da bude najodličnije primljena od čitatelja.

Ivo Sokač

* Manuel Galvez: **»Velika Srijeda«,** roman, Izdala Knjižnica Dobrih Romana, Zagreb. Za naše čitatelje stoji 20 Din.

Veselica pri mesečini

Riječi i slike od Zorke Sever

Sredi lepe vrtne steze
nekaj boca — beži,

Pri prelepoj mesečini
zestali se ježi.

Ovdi mlada ježevica,
»partner« sused jež,

Tancali su, hopsali su,
bili jako »feš«!

Stari ježek harmoniku
tako vešto sviral,

Da je s milja svoje glazbe
uprav »triumfiral«!

I Bog zna, kak još na dugo
ta bi slava tekla,

Da iskusna stara ježka
nije ovo rekla:

»Cucek laje, poslušajte,
kak se glasno čuje,

On je borme fletnih nogu,
»Cifrič« za čas tu je!

Žurite se za vremena,
da stignemo na metu,

Dok nas mrski ovaj cucek
ne ugrize za petu!«

Utihnul je ples i svirka,
Jež glazbalo spravi,

Si za časek nestali su
Vu mekanoj travi.

Dobro ga je uredio

Engleski lord Darmouth bijaše oduševljen, a i vješt rvač. To mu je bila golema strast.

Jednoga je dana čuo o neobičnoj tjelesnoj snazi nekoga kovača u jednom mjestancu između Glasgowa i Edinburga i odluči, da se sam o tome uvjeri. Krene na put i odjaši pred kovačnicu čuvenog atlete, da ondje sjaši i da uvede svoga konja kroz ogradu.

»Što izvolite?« zapita ga kovač uslužno.

»Dragi prijatelju,« odvrati lord, »ja sam došao čak iz Londona jedino radi vas, da vidim, tko je od nas dvojice jači.«

»Ako ne želite ništa drugo,« kovač će mu: »onda ćemo to odmah lako ustanoviti.« — Uhvati lorda oko pasa, a da se baš nije odviše napregao, i u visokom luku prebaci ga preko ograde na drum.

Nakon što se Darmouth nešto sabrao, odšepa polako opet do ograde.

»Što još želite?« upita ga kovač smiješeći se.

»Molim vas, da i moga konja prebacite za mnom, da uzmognem kući odjašiti.«

Žene u madžarskom parlamentu

(Svršetak sa strane 63.)

intervencije u 60% bile uspješne. Priča se, da su kod izbora gdje Melczer odlučnu riječ imale žene, koje nijesu htjele dati svojim muževima objed sve dotle, dok nisu odglasali po želji svojih životnih drugarica...

Druga narodna zastupnica je gđa Toperczer. Ona je član kršćanske gospodarske stranke. Studirala je filozofiju i povijest, a smisao i volju za politiku baštinila je od svog oca, koji je također bio narodni zastupnik. Gđa Toperczer politizira od g. 1920. Udata je te sama odgaja svoje troje djece. Nije feministkinja. Često naglašuje, da žena nije dorasla za svako zvanje, ali u nekim strukama je žena sposobnija od muškarca. Mnogo se bavi socijalnim pitanjem, a naročitu brigu posvećuje neuposlenoj mladeži.

Najglasnija narodna zastupnica jest Kéthly Ana, član socijalno-demokratske stranke. Odrasla je u velikoj bijedi i to ju dovelo k socijalistima. Svršila je 4 građanske škole, a zatim je postala privatna činovnica. Otac joj je bio tramvajski kondukter, pa se ona morala brinuti već od ranog djetinjstva za devetero braće i sestara. Nije se nikada udavala, jer za to nije imala vremena. Svojim nastupom i mišljenjem to je prava »plava čarapa«. Čita mnogo, radi u radničkim sindikatima, a u parlamentu govori i odviše. Inače se dobro slaže sa svojim zastupničkim kolegicama. Često se čuje primjedba, kako se socijalistkinja Kéthly bolje oblači od svojih kolegica iz građanskih stranaka...

To je kratak prikaz ženskog političkog trolista u madžarskom parlamentu. Sve tri zastupnice su simpatične, inteligentne i ozbiljne žene. Muškarci različitih političkih stranaka stoga rado priznaju, da te tri žene nisu na odmet madžarskom parlamentu.

ZA ŠALU I SMIJEH!...

IZ ŠKOLE. Učitelj: »Nasljednici Muhameda zvali su se kalifi. Tko od vas znade, kako se je zvala zemlja, gdje su vladali?«

Učenik iz zadnje klupe: »Kalifornija!«

ZBOG LJUBOMORE. On (u posjetama kod svoje zaručnice): »Ah, Zlatice! Danas se osjećam tako sretnim, da bih najvolio zagrliti i poljubiti cijeli svijet!«

Ona (svojoj kućnoj pomoćnici): »Liziko, molim vas, idite napolje!«

TEŠKA STVAR. A: »Vidite! Moja žena nikako da me razumije! A vaša?«

B: »Ne znam. Mislim, da vas ona ni ne poznaje.«

KOD VRAČARE. »... a kraj vašega muža neprestano se pojavljuje jedna crnka...«

»Ah, to nije ništa; to sam bila ja! Jer ja sam naime tek od jučer plavójka...«

Ivica: »Tata, što je to šef?«

Otac? »To je, drago dijete, čovjek, koji dolazi točno u ured, ako ja zakasnim, a zakasni, ako ja dođem točno.«

Ona: »Znaš li ti, molim te, da postoji i jedan jedini čovjek, koji cijelo vrijeme provodi u kafani?«

On: »A konobar, dušice?«

Dobrijan u lovu

Ide čika Dobrijan,
ne da ribu peca,
nego da donese
svojoj zeca kući.

Kad pas vjerni diže
brzonogog zeku,
kamenom ga čika
pogađa u letu!

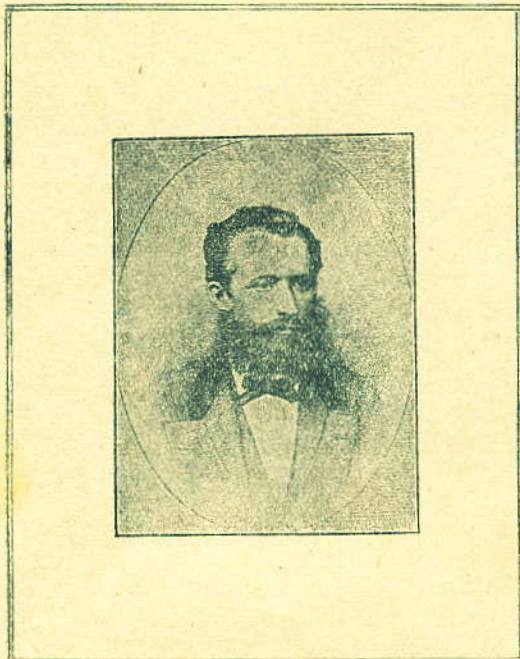
Al što će mu puška —
za smetnju i muku,
kad sigurnu ima
za ciljanje ruku?

Zato čika nosi
novi kam u ruci;
ako zeko skokne,
udri, čiko, tuci!

Ilustrovani tjednik „Obitelj" stoji 5 Din po broju. Pretplata 30 Din na tri mjeseca, za inozemstvo 4 dolara godišnje. Pretplata se plaća unaprijed Rukopisi se ne vraćaju. „Obitelj" izdaje Konzorcij Kuća Dobre Štampe. Za izdavača i uredništvo odgovara Dr Josip Andrić, glavni urednik „Obitelji" Zagreb, Trenkova 1. Adresa uredništva i uprave „Obitelji": Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. Telefon 54-17. Ček. rač. pošt. šted. br. 33.536 „Obitelj" se tiska u Tiskari Narodnih Novina u Zagrebu. Za tiskaru odgovara V. Kirin, Dežalićeva ul. 2.

Veliki natječaj „Obitelji“ Br. III.

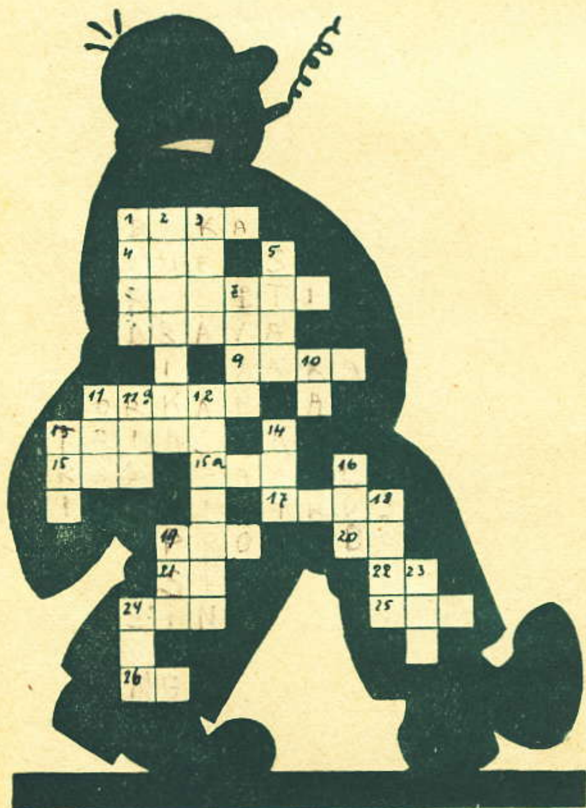
Slika lijevo prikazuje najslavnijega hrvatskog romanopisca, kojega je stogodišnjica rođenja proslavljena prošle godine. Nekoliko je njegovih djela izdala i naša „Knjižnica Dobrih Romana“.

Taj književnik je pisao pjesme, kritike, članke i kraće pripovijesti, ali najčuveniji je po svojim romanima iz hrvatske povijesti, a osobito po jednom, kojim je proslavio Zagreb.

KOJI JE TO KNJIŽEVNIK?

August Šenoa

Ne zaboravite pročitati upute na 4. strani omota 1. broja, gdje je napisano, koje će se sve nagrade podijeliti natjecateljima, kao i to, da sva rješenja treba skupno slati istom kad budu obavljene sve natječajne slike. U 1. ovogodišnjem broju su objavljeni i svi uvjeti natjecanja.

Nagradna križaljka

Složio Mladen Fučić

V o d o r a v n o : 1. očeva ili mat. majka, 4. naziv, 6. krasiti, 8. Druga hrvatska rijeka, 9. Gospina majka (narodno), 11. stršan vihor, 13. geološka perioda, 15. abesinski vladar, 15 a. dvoje, 17. muka, napor, 19. prezime meksičkog mučenika, 20. jesna čestica, 21. talij. da ili fr. ako, 22. talij. mene, 24. najbliži muški potomak, 25. riječki otok (ž. ime, kraći oblik), 26. kratica za magister.

O k o m i t o : 1. Prezime američkog istraživača sjev. pola (fon.), 2. kontinent, novi svijet, 3. vrećica za novac, duhan i sl., 5. prebivalište, 7. Isusov krstitelj, 10. prema (dulji oblik), 11. latinski moli, 11 a. zvijer, 12. lijek za glavu, 13. broj, 14. ruje zemlju, 16. mahnit, bez pameti, 18. gospođa (str.), 19. dom. životinja (množ.), 23. m. ime (kraći oblik), 24. riječna riba.

Odbonetke treba poslati do 10. veljače. Među odgonetače podijelit će se 20 lijepih zabavnih i poučnih knjiga.

RJEŠENJA I NAGRADE IZ BROJA 43 — 44.

O k o m i t o : 1. god, 2. koš, 3. Melita (Melanija), 4. Laba, 5. koka, 6. streha, 7. bat, 8. karanfil, 9. poznanik. 10. „aut“, 15. gora, 17. loko, 22. (g) old, 24. rzo, 26. ovan. — V o d o r a v n o : 3. mol, 5. kos, 7. bedak, 9. pošta, 11. bal, 12. barok, 13. rum, 14. tigar, 16. zalet, 18. to, 19. ajn (fon.), 20. oh, 21. tron, 23. arka, 25. Alfonso, 27. divio, 28. lak.

4 knjige je dobila A. Kosir T. Po 1 knjigu dobili su: K. Ganza iz S., Š. Pavletić iz K., V. Matešić iz Zagreba, M. Kačečnik iz S. Z. J. Šercer iz G., D. ud. Spindler iz Zagreba, M. Macan iz P. A. Fabijanić iz P., V. Linić iz S., J. M. Stanković iz A., E. Všetečkanić iz J., R. Duda iz V., M. Juranić iz V., P. Žimbrek iz B., T. Čukac i M. Cvetković iz Zagreba.